

**REFERAT
FRA
MØTE I LANDSRÅDET****20.-21.03.06, HOTEL BRISTOL, OSLO****TIL STEDE****Delegater****Lokallag med automatisk representasjon**

Forskerforbundet ved Høgskolen i Oslo

Forskerforbundet ved NTNU

Forskerforbundet ved Universitetet i Bergen

Forskerforbundet ved Universitetet i Oslo

Forskerforbundet ved Universitetet i Tromsø

Forskerforbundet ved Høgskolen i Agder

Forskerforbundet ved Høgskolen i Bergen

Forskerforbundet ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

Forskerforbundet ved Universitetet for miljø- og
biovitenskap (UMB)

Forskerforbundet ved Universitetet i Stavanger

Kjetil Grønning

Erik Grønvold

Svein O. Antonsen

Kristin Dæhli

Morten Berge

Dag E. Helland

Live R. Skrindo

Bjørn Øgaard

Egil B. Mikalsen

Morten Sætran

Kjell E. Skaug

Leif E. Otterå

Knut O. Lysø

Knut E. Bøe (dag 1)

Sigurd Rysstad (dag 2)

Svein Haland

Vitenskapelige høyskoler

Forskerforbundet ved Norges Veterinærhøgskole

Arild Espenes

Høyskoler – statlige

Forskerforbundet ved Høgskolen i Bodø

Forskerforbundet ved Høgskolen i Gjøvik

Forskerforbundet ved Høgskolen i Nesna

Forskerforbundet ved Høgskolen i Nord-Trøndelag

Forskerforbundet ved Høgskolen Stord/Haugesund

Forskerforbundet ved Høgskolen i Telemark

Forskerforbundet ved Høgskolen i Vestfold

Forskerforbundet ved Høgskolen i Volda

Jorunn Ubostad

Hans Engenes

Tom Klepaker

Boye Welde

Gisle Kleppe

Erik Halvorsen

Lars Vadder

Erling Sivertsen

Høyskoler – private

Forskerforbundet ved Menighetsfakultetet

Jan H. Schumacher

Institutt – offentlige

Forskerforbundet ved Bioforsk

Forskerforbundet ved Forsvarets forskningsinstitutt

Forskerforbundet ved Meteorologisk institutt

Forskerforbundet ved Nasjonalt folkehelseinstitutt

Arnfinn Nes

Harald E. Andås

Knut Restad

Jan K. Hongslo

Institutt – private

Forskerforbundet ved NINA
Forskerforbundet ved NORUT Samfunnsforskning
Forskerforbundet ved Radiumhospitalet HF

Annika Hofgaard
Toril M. Ringholm
Guro B. Smedshaug

Fylkeskommuner og kommuner

Forskerforbundet ved Troms fylkeskommune

Marianne L. Nielsen

Museer og arkiv

Forskerforbundet ved Arkeologisk museum i Stavanger

Helge Sørheim

Øvrige virksomheter

Forskerforbundet ved Kunnskapsdepartementet
Forskerforbundet ved Norges forskningsråd
Forskerforbundet ved Ullevål Universitetssykehus HF

Thorvald Astrup
Steinar Kristiansen
Mikael Abdelnoor

Observatører**Fagpolitiske foreninger**

Arkivarforeningen
Forskerforbundets bibliotekforening
Forskerforbundets forening for administrativt personale
Forskerforbundets forening for forskning i høgskolene
Forskerforbundets forening for ingeniørutdanning
Forskerforbundets forening for lærerutdanning
Norsk meteorologforening
Professorforeningen ved UiO

Synne Stavheim
Lisbeth Eriksen
Anne Solberg
Siri Bjorvand
Øystein Alvik
Jan Erik Wang
Rasmus Myklebust
Knut Bjørnlykke (dag 1)

Valgkomiteen

Kjell T. Andresen (dag 1)
Bjarne Meidell

Hovedstyret

Kolbjørn Hagen, NTNU - leder
Monica Martinussen, Universitetet i Tromsø - nestleder
Ragnhild Elster, Høgskolen i Telemark
Einar Jebens, STAMI
Svein Kristiansen, NTNU
Kjell-Erik Lommerud, Universitetet i Bergen
Øystein Noreng, Handelshøyskolen BI
Astri Ottesen, Universitetet i Oslo
Kåre-Olav Stensløkken, Ullevål Universitetssykehus HF
Ole-Jacob Sørensen, Høgskolen i Nord-Trøndelag

Sekretariatet

Frank Anthun
Bjørn T. Berg
Kjetil Brottveit
Joar Flynn Jensen
Kari Kjenndalen
Sigrid Lem
Ingar Myking
Aina Nilsen
Hildur N. Nilssen
Mariann Helen Olsen
Ann Turid Opstad
Eirik Rikardsen

Unn Rognmo
Gerd Sandvik (dag 1)
Elisabeth Tindeland
Eirik Utstumo

KONSTITUERING

Leder i Norsk forskerforbund, professor Kolbjørn Hagen, åpnet møtet i Landsrådet og ønsket velkommen. Han viste til at Landsrådet på det forrige møtet i oktober 2005 hadde valgt Egil Gabrielsen, Universitetet i Stavanger, til dirigent for landsrådsmøtet og ga ordet til ham.

Opprop

Dirigenten foretok navneopprop.

I valgkretsen "Institutt – offentlige" hadde representanten for Forskerforbundet ved Havforskning sinstituttet forfall.

I valgkretsen "Institutt - private" hadde representanten for Forskerforbundet ved Chr. Michelsens Institutt forfall.

I valgkretsen "Museer og arkiv" hadde representanten for Forskerforbundet ved Nasjonalbiblioteket forfall.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Det kom ingen kommentarer til innkalling og utsendt dagsorden.

Dirigenten etterlyste saker til "Åpen post" neste dag.

Vedtak

Innkalling og følgende dagsorden ble godkjent:

"Dag I – mandag 20.mars

- Kl. 10.00: Konstituering
- Kl. 10.15: Åpning
v/ leder Kolbjørn Hagen
- Kl. 11.00: Forskerforbundets arbeidsprogram 2007 – 2009
Innledning v/generalsekretær Kari Kjenndalen
- Kl. 11.30: Gruppediskusjoner
- Kl. 12.30: Lunsj
- Kl. 13.30: Oppsummering av gruppediskusjonene. Debatt
- Kl. 15.00: Kaffe
- Kl. 15.15: Etikk i forskning
Innledning v/professor Matthias Kaiser, sekretariatsleder i Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi, NENT
Debatt
- Kl. 16.15: Pause
- Kl. 16.30: Lønnspolitisk program
Innledning v/forhandlingssjef Frank Anthun
- Kl. 18.00: Slutt dag 1
- Kl. 19.30: Aperitiff
- Kl. 20.00: Middag

Dag II – tirsdag 21.mars

- Kl. 09.00: Tariff 2006 – aktuelle spørsmål om lønns- og arbeidsvilkår
Innledning v/seksjonsleder Eirik Rikardsen
- Kl. 09.30: Gruppediskusjoner

- Kl. 10.30: Kaffe og utsjekk av rommene
Kl. 11.00: Oppsummering av gruppediskusjonene
Debatt
Kl. 12.30: Lunsj
Kl. 13.30: Immaterielle rettigheter
Innledning v/professor Kai Krüger, Universitetet i Bergen
Kl. 14.30: Pause
Kl. 14.45: Åpen post
Oppsummering og evaluering
Kl. 15.30: Slutt”

Godkjenning av forretningsorden

Forretningsorden var sendt ut på forhånd. Det var ikke foretatt endringer i forretningsordenen.

Vedtak

Forretningsorden ble godkjent.

ÅPNING

Innledning

Innledning ved Forskerforbundets leder Kolbjørn Hagen.

[Les innledningen](#) (vedlegg 1)

I innledningen redegjorde lederen for utfallet av arbeidsrettsaken om de sentrale retningslinjene i tilknytning til særavtalen og eventuelle konsekvenser av dommen. Han gikk inn på NIFU STEP og Rokkan-senterets evaluering av kvalitetsreformen og forbundets egen undersøkelse av reformen som begge viser at reformen primært har gått ut over tid til FoU. Han redegjorde for signaler fra arbeidet i Forskningsrådet med ny finansieringsordning for tildeleling av basisbevilgninger til instituttsektoren, valg av styringsmodeller ved universiteter og høyskoler, hovedtariffoppgjøret i staten der totalrammen og avsetning til tabelltillegg, justeringer og lokale forhandlinger blir sentrale elementer og det videre arbeidet med pensjons-spørsmål. Han kom tilslutt inn på Unio, samarbeidsklima og muligheter for innflytelse.

Kommentarer

Kommentarene fra delegatene knyttet seg i hovedsak til arbeidsrettsaken, reaksjonsmåter på dommen i Arbeidsretten og konsekvenser for tid til forskning.

FORSKERFORBUNDETS ARBEIDSPROGRAM 2007-2009

Innledning

Innledning ved generalsekretær Kari Kjenndalen, Forskerforbundets sekretariat.

[Les innledningen](#) (vedlegg 2)

I innledningen redegjorde Kjenndalen for arbeidet med nytt arbeidsprogram som skal behandles av Representantskapet i oktober. Programmet er fortsatt under arbeid i sekretariatet, og Hovedstyret får programmet til behandling på sitt møte i juni. Hun gikk deretter nærmere inn på hovedkapitlene i programmet; Forskning, Høyere utdanning, Lønn og arbeidsvilkår samt Virkemidler og redegjorde for hvilke mål og arbeidsoppgaver sekretariatet så langt hadde trukket frem under hvert område.

Gruppediskusjon

Gruppeoppgaver og gruppeinndeling var lagt ut ved møtets begynnelse.

Det var ni gruppeoppgaver om forskning og høyere utdanning, syv om lønns- og arbeidsvilkår og tre om virkemidler. Hver gruppe besvarte seks spørsmål.

Presentasjon av gruppediskusjonene i plenum

Forskning og høyere utdanning

Spørsmål 1

Vekstmålet for den samlede norske forskningsinnsatsen er satt til 3% av BNP innen 2010. Den offentlige innsatsen utgjør i dag i underkant av 50% av den samlede innsatsen. Hvor stor andel bør den offentlig finansierte innsatsen utgjøre og hvordan kan Forskerforbundet arbeide for å sikre tilstrekkelige ressurser?

(Gruppe 1 + 2)

- BNP har økt kraftig, noe som medfører at 3% er et formidabelt mål. Det må derfor settes et mer realistisk og lavere mål for privat forskningsinnsats, særlig fordi den i følge siste beregninger er redusert.
- Forskerforbundet må arbeide for flere stillinger i sektoren siden dette vil gjøre det mulig å bruke 50% av tiden på forskning og dermed øke den samlede forskningsinnsatsen. Stillingsøkingen må knyttes til en bemanningsplan.
- Forbundet må arbeide langsiktig og ha fokus på tall, skaffe dokumentasjon og være premissleverandør. Det ble uttrykt tvil om forbundet kan påvirke rammene for bevilgninger til sektoren, og forbundet bør heller påvirke lønnsbetingelsene for å bedre rekrutteringen til sektoren og dermed bidra til opptrapping av forskningsinnsatsen.

Spørsmål 2

Vekstmålet forutsetter en betydelig økning i næringslivets forskningsinnsats. Hvilke tiltak kan bidra til en slik økning og hvordan kan Forskerforbundet arbeide for å få til dette?

(Gruppe 5 + 6)

- Aktuelle tiltak er Skattefunn-ordningen, Innovasjon Norge, tvungne avsetninger til FoU i forbindelse med f.eks konsesjonstildelinger og incentivordninger.

Spørsmål 3

Hvilke rammebetingelser må universiteter og høyskoler ha for å utføre forskning av tilfredsstillende omfang og kvalitet og hva kan forbundet bidra med lokalt og sentralt?

(Gruppe 3 + 4)

- Den resultatbaserte forskningskomponenten i finansieringsordningen må ikke baseres på et nullsumspill, økt aktivitet må gi friske midler. Publisering må gi større uttelling enn i dag.
- Institusjonene må ha tilfredsstillende rammebetingelser med midler til utstyr, reiser og forskningsassistanse. Forbundet må arbeide for dette både sentralt og lokalt.
- Skattefunn-ordningen må justeres slik at næringslivet stimuleres til samarbeid med universiteter og høyskoler.
- Det må arbeides for like arbeidsvilkår på universiteter og høyskoler, f.eks ved sammenligning av arbeidsplaner.
- Ekstra midler til kvalitetsreformen har i stor grad gått til administrasjon og ikke til å dekke økt arbeidsbelastning.
- Høyskolene må ha forskningsmidler slik at dagens nivå (25%) opprettholdes som et minimum. Forskerforbundet sentralt må arbeide for å øke andelen.
- Høyskolene må ha like økonomiske rammer.
- Forskningsrådet må ha forskningsprogrammer rettet mot høyskolene.
- Det er ikke like stor vilje/kultur til forskning ved høyskolene. Forbundet lokalt må arbeide for å endre dette.

Spørsmål 4

Hvilke rammebetingelser må forskningsinstituttene ha for å utføre forskning av tilfredsstillende omfang og kvalitet og hvilken rolle kan forbundet spille lokalt og sentralt?

(Gruppe 5)

- Forskningsinstituttene må ha ressurser ikke minst i form av tid for å bygge opp og beholde kompetanse. Oppbygging av kompetanse må skje over grunnbevilgningene.
- Det er skepsis til kriteriene i en resultatbasert finansieringsmodell for tildeling av grunnbevilgninger. Modellen må ikke baseres på enkle "telleanter".
- Instituttsektoren må være representert i de fora der avgjørelsene blir tatt.
- Næringslivet må bruke instituttsektoren til forskningsoppdrag.

Spørsmål 5

Rekruttering til stillinger innen forskning og høyere utdanning er viktig både for å nå vekstmålet for forskningsinnsats, erstatte aldersavgang og for å dekke universitetenes og høyskolenes økte behov for undervisning. Hvordan kan en sikre tilstrekkelig rekruttering av dyktige kandidater og hva kan forbundet bidra med lokalt og sentralt?

(Gruppe 4 + 6)

- Konkurransedyktig lønn og tilfredsstillende arbeidsvilkår vil være motiverende for en forskerkarriere, likeledes antall stillinger slik at det er karrieremuligheter innen sektoren. Det må avsettes ressurser til motivasjonsarbeid.
- I noen fag er det motiverte kandidater, men ikke stillinger (f eks arkeologi). I andre fag er det stillinger, men ikke kandidater (f eks realfag). Endringer krever langsiktig arbeid, alt i grunnskolen.
- Både næringslivet og offentlig sektor må bli flinkere til å bruke forskere/ doktorgradskandidater. Dette krever synliggjøring av kompetanse.

Andre kommentarer til spørsmål 1-5 om forskning/rekruttering

- Forskningsrådet er i liten grad omtalt i programmet – hvorfor?
- Hvilken sjanger skal dokumentet være i? Er det diskutert å utvikle et kunnskapspolitisk program/syn? Er det andre kunnskapsområder som fortjener forskningspolitisk oppmerksomhet?
- Spørsmålene går på struktur og finansiering og i liten grad på prioritering av fagfelt, burde det vært tydeligere og mer spisset?
- Fag med praksis er lite omtalt – stort behov for forskning på området.
- Omtale av ulike samfunnssektors tilskudd til FoU?

Spørsmål 6

Hvordan kan kvalitetsreformen videreføres slik at de positive elementene i reformen ivaretas? Hva kan forbundet gjøre med dette lokalt og sentralt?

(Gruppe 1)

- Positive elementer er bl a økt gjennomstrømning ved 25% tidsinnsparing ved overgang cand.mag. til bachelor, studentoppfølging og økt bruk av bibliotek og IKT, samtidig er undervisningsmengden en belastning med mindre tid til forskning.
- Det brukes "læringsassistenter" (masterstudenter), men disse krever oppfølging.
- For tidlig å kunne vurdere ulike undervisningsformer i forhold til hverandre, bør bl a avvente studentevalueringen.
- Lokallagene bør følge opp lokale evalueringer bl a ved universitetene i Oslo og Bergen. Forbundet sentralt bør koordinere dette.

Spørsmål 7

Hvordan kan forbundet lokalt og sentralt følge opp evalueringene og reakkrediteringene av universitets- og høyskoleutdanningene?

(Gruppe 3)

- NOKUT bør evalueres – er kvaliteten god nok?
- For øvrig er dette et arbeidsgiverproblem!

Spørsmål 8

Mange universiteter og høyskoler har nedlagt kollegiale organer. Dette utgjør en trussel mot faglig autonomi og lokal medbestemmelse. Hvordan kan forbundet lokalt og sentralt arbeide for å opprettholde og gjeninnføre kollegiale organer?

(Gruppe 2)

- Ulike modeller er valgt lokalt og viser at det er mange mulige kombinasjoner. Hovedavtalen er dårlig tilpasset universitets- og høyskolesektoren.
- Skepsis til NTNUs modell, de andre ser ut til å fungere bra, men det er for kort tid å vurdere ut fra.

Andre kommentarer til spørsmålene 6-8 om høyere utdanning

- Forskerforbundet bør endre standpunkt om styringsstruktur på øverste nivå fra valgfrihet til valgt ledelse. Dette må signaliseres tydelig. Forbundet må samtidig gå inn for en styringsstruktur som sikrer medbestemmelse.
- Programmet omtaler i liten grad den tredje hovedoppgaven for de høyere utdanningsinstitusjonene; formidling og samfunnsengasjement – inn i programmet?
- Programmet omtaler heller ikke innovasjon/gründervirksomhet i noen særlig grad – inn i programmet?

Lønns- og arbeidsvilkår

Spørsmål 1

Forskerforbundet vil arbeide for å få til et lønnsloft for de ansatte innenfor forskning og høyere utdanning. Kan vi i denne forbindelse akseptere en større grad av lønnsdifferensiering tilsvarende situasjonen i privat sektor (hvor referansegrunnlaget er gjennomsnittslønn og ikke minimumslønn) – og at et lønnsloft på denne måten ikke favner alle? Begrunn svaret.

(Gruppe 2 + 3)

- Lønnsforskjeller må aksepteres, men med måte. Bl a må profesjonsfagene særlig ved universitetene tilby høyere lønn for å rekruttere.
- I lokale oppgjør er det lettere å gi lite til mange enn mye til noen.
- Nyansatte bør ikke prioriteres framfor gamle slitere.
- Det bør settes ned et sentralt utvalg for å se på "lønn til vitenskapelig personell" og dagens urettferdigheter mellom kategoriene, bl a høgskolelektor på topp vs. førsteamanuensis som skyldes det er for liten avstand i avlønning mellom professor – førstestilling – høgskolelektor i dag.
- Skoleverket har fortsatt høyere lønn og bedre arbeidsvilkår – dette kan ikke aksepteres.

Spørsmål 2

Bør vi prioritere seniorpolitiske tiltak, avtalefestet pensjon og pensjon fremfor lønn i de kommende tariffoppgjørene? Begrunn svaret.

(Gruppe 4 + 6)

- Lønn må prioriteres fremfor andre tiltak.
- Vi har gode pensjonsordninger i dag – dessuten tar LO seg av dette spørsmålet for alle, men det er viktig å beholde AFP.

Spørsmål 3

Hvordan bør Forskerforbundet arbeide for å styrke medbestemmelsen lokalt. Hva kan vi gjøre lokalt og sentralt?

(Gruppe 1 + 4)

- Et problem er at mye foregår i uformelle fora som f.eks. dekanmøter, ledermøter. Det er liten grad av skriftlighet og dokumentasjon og en må "mase seg til" sakspapirer til møter. Ansatte har heller ikke lovfestet medbestemmelse gjennom universitets- og høyskoleloven slik studentene har.
- HA §1 om felles opplæring – bruke denne lokalt?
- Lokalt nivå trenger opplæring i tvisteløsning og hvilke sanksjonsmuligheter som finnes.

Spørsmål 4

Bør vi arbeide for å videreføre stillingsstrukturene og opprykksordningene innen forskning og høyere utdanning? Finnes det andre alternativer enn titler og opprykksordninger for å synliggjøre kompetanse og kvalitet?

(Gruppe 3 + 5)

- Opprykksordningene må beholdes siden disse til nå har gitt størst lønnsutvikling. Det er behov for ansiennitetsstige på førstestillingsnivå, siden dette er begynnerstillinger for ansatte i en etableringsfase.
- Spesialistkategorier – innføre flere?
- Innføre opprykksstilling/kvalifikasjonsopprykk/lønnsopprykk for professor - "Seniorprofessor"?

Spørsmål 5

Kvinner er sterkt underrepresentert i vitenskapelige toppstillinger. Hva utgjør de største hindringene for at kvinneandelen skal øke og hvordan bør Forskerforbundet arbeide for å tilstrebe kjønnsmessig balanse?

(Gruppe 6)

- Forskning krever stor kontinuitet, permisjoner gjør dette vanskelig og fører til mindre publisering. De få kvinnene som finnes blir for sterkt belastet med komitéarbeid og annen administrasjon.
- Forbundet sentralt bør se på fag der kvinner er overrepresentert; finne årsaker og evt virkemidler som kan brukes i andre fag. Forbundet kan også spørre kvinnelige medlemmer hva som er hindringene og hva skal til for å satse på forskerkarriere?
- Viktig at forbundet synliggjør at kjønnsmessig balanse er viktig! Samtidig er kjønnsfordelingen i Landsrådet skjev – må gå litt i oss selv!

Spørsmål 6

Bør Forskerforbundet arbeide for at de vitenskapelig ansatte beholder sine opphavrettigheter til for eksempel vitenskapelige artikler, eller kan vi akseptere at rettighetene overføres til institusjonene? Begrunn svaret.

(Gruppe 1 + 5)

- Forbundet må arbeide for at de vitenskapelig ansatte beholder sine rettigheter. (Den ene gruppen besvarte ikke spørsmålet.)

Spørsmål 7

En av de viktigste utfordringene Forskerforbundet står overfor er arbeidet for å opprettholde/øke tid til FoU. Hva kan vi gjøre lokalt og sentralt?

(Gruppe 2)

- Ikke besvart.

Andre kommentarer til spørsmålene 1-7 om lønns- og arbeidsvilkår

- Positivt at museer/kulturminnevern er nevnt, men burde vært omtalt flere steder; f eks i innledningen, pkt 2.2 og pkt 4.2. Det er store forskjeller i forskningstid mellom ansatte ved universiteter/høyskoler og ved museer. Dette må endres. Det må arbeides for karriereveier for museumsansatte.
- Tilbakemelding fra Riksantikvaren – "som vanlig bare universiteter og høyskoler i programmet – hva med øvrige medlemmer?".
- Programmet må ha større fokus på undervisning. Liten uttelling for undervisning for den enkelte ansatte. Arbeide for å endre dette. Stillingen som undervisningsdosent må tas i bruk.
- I kap 4.1 nevnes ikke tredelt modell – dette må synliggjøres i programmet.
- Seniorpolitikk og pensjon – dele i hvert sitt punkt. Livsfasepolitikk.
- Likestillingskapitlet må gjøres mer kjønnsnøytralt – konsekvent skrive "det underrepresenterte kjønn".

Virkemidler

Spørsmål 1

Hva er det viktigste Forskerforbundet kan gjøre for å få flere medlemmer?

(Gruppe 1 + 2 + 3 + 4)

- Viktig å jobbe godt lokalt. Direkte kontakt bl a ved brev til alle nytilsatte. Rutiner for ver-ving er viktig. Fornøyde medlemmer skaffer nye medlemmer.
- Profilere Forskerforbundet som det naturlige valg for ansatte i sektoren. Fokus på vår bredde.
- Tilby "gratis medlemskap ut året" til nyinnmeldte om høsten.
- Fokuser på kursvirksomhet og Forskerforum.

Spørsmål 2

Hvordan kan Forskerforbundet styrke rekrutteringen innen privat sektor og næringslivet?

(Gruppe 5 + 6)

- Tenke nytt i forhold til privat sektor i dialog med sektoren selv. Hva er behovene? Er andre ting enn lønn viktige?

Spørsmål 3

Hvilke saker bør Forskerforbundet markere seg tydeligere på i media?

(Gruppe 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)

- Få frem saker og gi dem positiv vinkling. Lag slagord som f eks "Å forske er å skape" og "Uten forskning stopper Norge". Forskning må profileres som kreativ og skapende virksomhet.

Andre kommentarer til spørsmålene 1-3 om virkemidler

- Savner vektlegging av kommunal sektor. Forskerforbundet har få medlemmer og er lite synlige der, men har stort potensial.
- Ros til Forskerforum for å synliggjøre museer/kulturinstitusjoner.

Oppsummering

Kolbjørn Hagen oppsummerte. Han kommenterte bl a vekstmålet for den norske forskningsinnsatsen på 3%, størrelsen på den offentlige innsatsen og tiltak for å øke den privatfinansier- te innsatsen. Han trakk frem rekruttering til vitenskapelige stillinger/sektoren som den store utfordringen og gikk inn på kvalitetsreformen, styrings- og ledelsesstruktur, medbestemmel- se, finansieringssystemet for universiteter og høyskoler med forsknings- og formidlingskom- ponenter, lønn og pensjon, likestilling, medlemsrekruttering og situasjonen ved museer og kulturminnevern.

ETIKK I FORSKNING

Innledning

Innledning ved Matthias Kaiser, sekretariatsleder i Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi, NENT.

[Les innledningen](#) (vedlegg 3)

I innledningen gikk Kaiser bl a inn på etiske dimensjoner, tematiske satsinger, metodikk og virkemidler. Han viste til tre eksempler på fusk i forskning i media. Han tok opp forskningsetiske spørsmål og nevnte rapporten fra 1997 om forekomst av forskningsfusk. Han redegjorde for medforfatterskap og stilte spørsmål om fusk kan forhindres og om hva som er årsaken til uredelighet.

Debatt

I kommentarene til innlegget ble bl a opplæring i forskningsetikk i doktorgradsutdanningen tatt opp. Det ble redegjort for situasjonen ved Det odontologiske og Det medisinske fakultetet. I tillegg ble problemer i forbindelse med oppdragsforskning berørt. Det ble presisert at forskningsetikk i mange tilfeller er basert på tillit.

LØNNSPOLITISK PROGRAM

Innledning

Innledning ved forhandlingssjef Frank Anthun, Forskerforbundets sekretariat.
[Les innledningen](#) (vedlegg 4)

Frank Anthun gikk gjennom sentrale deler av et lønnspolitisk program. Han så spesielt på fremtidige utviklingstrekk bl a i forhold til ulike sektorer. Avslutningsvis gikk han inn på ulike avlønningsformer.

Debatt

I debatten ble erfaringene med det kommunale lønnsystemet (kap 5) trukket frem, og betydningen av god lønnsstatistikk ble fremhevet. Det ble gitt uttrykk for at lønnsforskjeller må aksepteres, både mellom institusjoner, mellom stillingsgrupper og innad i samme gruppe. Det var liten oppslutning om utvikling av minstelønnsystemer, men positiv holdning til gjennomsnittsbetraktninger. Postdoktor ble trukket frem som en stilling som var spesielt lavt avlønnert. Det ble poengtert at høyere lønn til medlemmene ikke må settes opp mot institusjonenes økonomiske rammevilkår. Andre goder enn høy lønn må vektlegges og formaliseres bedre. Arbeidsgiver ønsker en differensiert lønnsfastsettelse. Eventuell mindrelønnsutvikling må erstattes av andre goder. Tjenestemannsloven må bevares, og tap av rettigheter skal koste. Avslutningsvis ble lønn som rekrutteringsargument trukket frem.

TARIFF 2006 – AKTUELLE SPØRSMÅL OM LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR

Innledning om tariffoppgjørene

Innledning ved seksjonsleder Eirik Rikardsen, Forskerforbundets sekretariat.
[Les innledningen](#) (vedlegg 5)

Eirik Rikardsen gikk innledningsvis inn på forhandlingsprosessen i de ulike sektorene. Han viste til Unios tariffpolitiske uttalelse, forventede rammer for oppgjøret og Forskerforbundets krav for de ulike sektorene.

Spørsmål

Følgende forhold ble berørt i spørsmålsrunden; kriterier for 2.3.4-forhandlinger, avlønning av vitenskapelig assistent uten hovedfag/mastergrad, lokal lønnsdannelse, behov for oppsplitting av førstekonsulentgruppen og lønnsnivået for rådgiver/seniorrådgiver.

Innledning om særavtalen

Innledning ved generalsekretær Kari Kjenndalen, Forskerforbundets sekretariat.
[Les innledningen](#) (vedlegg 6)

Kari Kjenndalen redegjorde for arbeidsrettsaken om særavtalen om lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ved universiteter og høyskoler. Hun redegjorde for særavtalen og gikk nærmere inn på bakgrunnen for tvisten, resultatet av arbeidsrettens kjennelse og eventuelle konsekvenser av denne. Hun ba om at Landsrådet drøftet hvordan dommen burde følges opp og informerte om at Hovedstyret ville ta endelig stilling til dette i hovedstyremøtet 27. april.

Det ble lagt frem følgende problemstillinger som tre av gruppene med representanter for universitetene og høyskolene skulle drøfte.

Alt 1 - Beholde dagens særavtale uten sentrale retningslinjer:

Det betyr at lokal arbeidsgiver avgjør fordelingen, evt fastsetter lokale retningslinjer. Mulig individuell rett for de som alt er tilsatt ved universitetene og de vitenskapelige høyskolene. Det kan bli aktuelt å forhandle forskningstid ved tilsetting. Arbeidsgivers styringsrett ved fordeling av arbeidstid vil gjelde – dette kan gi betydelige forskjeller innad på institusjonene mht tid til FoU. Det må vurderes hvilket signal forbundet gir hvis det ikke reageres. Eventuelle fordeler ved dagens særavtale må vektlegges.

Alt 2 – Si opp avtalen til reforhandling:

Det må vurderes om vi kan vente gjennomslag i departementet. Hvilke elementer må videreføres i en ny avtale – disse må legges til grunn for forbundets krav ved en eventuell reforhandling. Hvis det blir brudd i forhandlingene, går saken til nemndbehandling - hva er mulighetene for gjennomslag i en nemnd?

Alt 3 – Oppsigelse til bortfall:

Forhandle lokale avtaler ved hver institusjon. Vurdere hva som må med i en lokal avtale og hva som kan aksepteres av arbeidsgivers styringsrett. Ved uenighet – nemndbehandling.

Gruppediskusjon

Gruppeoppgaver og gruppeinndeling var delt ut ved møtets begynnelse.

Oppsummering av gruppediskusjonene

Gruppe – spørsmål vedr NAVO:

På hvilken måte vil dere at forhandlingene skal gjennomføres innen deres sektor?

- *Sentral avtale med sosiale bestemmelser vs. lokal avtale med sosiale bestemmelser*

Gruppen ønsket sentral avtale med sosiale bestemmelser bl a for å ivareta opparbeidede rettigheter.

- *Sentral avtale med stillingsstruktur for forskerstillinger og kliniske ernæringsfysiologer, uten minstelønnsatser vs. sentral avtale med stillingsstruktur for forskerstillinger og kliniske ernæringsfysiologer, med minstelønnsatser*
(her er det viktig å huske at å få et sentralt minstelønnsnivå ofte vil føre til at dette også blir det vanlige nivået ved nytilsettinger, samt at det vil være det laveste lønnsnivået som eksisterer per i dag som blir standard).

Gruppen ønsket ikke minstelønnsatser.

- *Sentral avtale med økonomiske avsetninger til generelt tillegg og pott til lokale lønnsforhandlinger vs. lokale forhandlinger uten sentrale rammer (Sentrale tillegg i NAVO har tidligere blitt gitt som kronetillegg)*

Gruppen ønsket ramme som ligner den statlige modellen, evt todelt med sentrale føringer. Potten må være avtalt på forhånd. Lokal pott må ha gitt minimumsstørrelse.

- *Bør vi prioritere sosiale bestemmelser i særavtalen, fremfor lønn?*

Vanskelig spørsmål, sosiale bestemmelser er viktige og en kan ikke gi opp rettigheter, men lønn er også viktig – ja takk begge deler!

Gruppe - spørsmål vedr Abelia:

Hvilke elementer er viktig å ha med i de lokale særavtalene?

Overtidsordninger er viktige. Viste til eksempel fra NINA der lønnsnivået tidligere lå 4 ltr. over tilsvarende statlige stillinger, mens det nå bare ligger 1,5 ltr. over, i tillegg kommer krav om inntjening.

- *Hvordan kan en lokalt sikre en lønnsutvikling for alle medlemmer?*

En må passe på at ingen grupper faller ut lokalt. Ha godt klima mellom ledelse og tillitsvalgte.

- *Bør lønnsdannelsen i Abelia-området fortsatt ha en innretning lik det statlige tariffområdet, eller bør vi rette oss inn mot lønnsoppgjørene for funksjonærene i LO/NHO-området?*

Til nå har det vært positivt å følge staten.

- *Bør vi prioritere sosiale bestemmelser i særavtalen, fremfor lønn?*

Sosiale bestemmelser må ikke settes opp mot lønn. En må se på begge deler samtidig.

- *Hvordan kan Forskerforbundets sekretariat bistå i forhandlingene?*

Viktig med mye hjelp.

I tillegg ble kostnadene ved AFP trukket frem. Ved NINA gjør aldersstrukturen at kostnadene blir svært høye og tar alt som er avsatt til strategiske satsinger. Det er derfor en svært begrenset økonomisk ramme å forhandle om.

2 grupper – statlig sektor:

Spørsmål 1

Er de foreslåtte avsetninger på de tre elementer tilstrekkelig, eller vil gruppen foreslå andre prosentvise avsetninger

- a) prosentvis tabelltillegg*
- b) sentrale justeringer*
- c) lokale forhandlinger*

Dagens tredeling med prosentvist tabelltillegg er tilfredsstillende.

Spørsmål 2

Har gruppen andre innspill til et eventuelt justeringsoppgjør i 2006?

Forsker kode 1109 må plasseres i lønnsramme.

Opprykksordning til forsker kode 1110.

Avstanden mellom forskerkodene må økes.

Rådgiver bør vurderes plassert i lønnsramme.

Seniorrådgiver må heves i bunn.

Førstekonsulent må splittes ut fra utdanningsbakgrunn.

Spørsmål 3

Hva er riktig nivåforskjell mellom de ulike stillingskodene, innen ulike stillingsgrupper?

10 trinn mellom kodene er ønskelig.

Sikringsordning ved opprykk til f eks førstestilling må være mer enn 2 ltr.

Spørsmål 4

Hvordan og på hvilket nivå skal en etablere riktig lønnsnivå for gruppene?

Se på privat næringsliv og sammenlign med funksjonærer.

Nivå må fastsettes sentralt.

Spørsmål 5

Hvor store forskjeller kan en ha innenfor samme stillingskode?

En gruppe mente mindre forskjeller, den andre gruppen mente ganske store forskjeller. Lønnsforskjeller forutsetter klare kriterier i lokal lønnspolitikk.

Spørsmål 6

I og med at man ved hovedtariffoppgjørene også reviderer hele Hovedtariffavtalen, ber vi om eventuelle andre krav til:

a) Endringer av Fellesbestemmelsene, eventuelt nye bestemmelser

b) Avtalefestet pensjon (AFP)

c) Pensjon

d) Likestillingstiltak

e) Endringer i forhandlingsbestemmelsene (2.3.3, 2.3.4, 2.3.5 og 2.3.6)

f) Annet

a) Grense for overtid. Turnus for meteorologer.

b) Beholde AFP

c) Beholde pensjonsrettigheter. Opptjening av poeng i studietiden.

d) Ikke kjønnskvolterering av kvinner, men underrepresentert kjønn.

e) Kriteriene for 2.3.4 må åpne for bruk på vitenskapelige stillinger. Kriteriene for 2.3.5 må definere effektivisering på en bedre måte.

Debatt

I diskusjonen ble betydningen av innføring av opprykksordning til undervisningsdosent og forsker kode 1110 trukket frem.

Grupper - Særavtalen

Skisser problemstillinger i forhold til særavtalen –

Alt 1: Særavtalen videreføres uten sentrale retningslinjer

Alt 2: Avtalen sies opp til reforhandling

Alt 3: Avtalen sies opp bort til bortfall.

Gruppe 1:

Gruppen nevnte en rekke momenter som må vektlegges i vurderingen av hva en gjør videre:

- Viktig med informasjon til medlemmene fra sentralt og lokalt hold om eventuelle konsekvenser.

- Synliggjøre konsekvenser for arbeidsgiver hvis ikke sentral/lokal særavtale, f eks hva med arbeid på kveldstid, overtidsbetaling, sensurvirksomhet.

- For å nå vekst målet på 3% må forskningsinnsatsen på institusjonsnivå øke. Kan gjøres ved å innføre flere rene undervisningsstillinger – hva da med forskningsbasert undervisning?

- Sentrale/lokale særavtaler må ha bestemmelser om tid til FoU.

- Finansieringsordning – forskningskomponent.

- Akademisk frihet må lovfestes.

- Hvis lokale avtaler – mal fra sekretariatet.

- Hva med inngåtte avtaler – kan disse endres?

- Resultatet kan bli større forskjeller mellom institusjonene.

Konklusjon: Ha gode forhandlingskort ved oppsigelse. Foretrekker ny sentral avtale evt lokale avtaler.

Gruppe 2:

- Det må skje en reaksjon – oppsigelse til bortfall er et alternativ.

- Bedre med ny avtale enten sentralt eller lokalt. Kan en reforhandling sentralt føre til en ny tilfredsstillende avtale? Er departementet åpen for dette? Hva mener politikerne?

Konklusjon: Oppsigelse til bortfall – dette er særlig viktig for universitetene.

Gruppe 3:

Konklusjon: Ikke oppsigelse av avtale. Dagens avtale selv uten retningslinjene gir fleksibilitet i arbeidet og hjemler arbeidsplaner.

Debatt

I den påfølgende diskusjonen ble det argumentert for og mot bortfall/reforhandling uten at Landsrådet samlet seg om en entydig konklusjon.

IMMATERIELLE RETTIGHETER

Innledning

Innledning ved professor Kai Krüger, Universitetet i Bergen.

[Les innledningen](#) (vedlegg 7)

Spørsmål

I spørsmålsrunden ble bl a rettigheter til prosjektideer tatt opp.

ÅPEN POST

Valgkomiteen

Bjarne Meidell fra valgkomiteen oppfordret Landsrådet om å komme med forslag på kandidater, spesielt til ledervervet.

OPPSUMMERING OG EVALUERING

Oppsummering

Lederen oppsummerte. Han viste til oppsummeringene etter hver programpost og trakk spesielt frem videre oppfølging av dommen i Arbeidsretten vedr retningslinjene i særavtalen. Han avsluttet med å be om råd om forbedringer av møtene og eventuelt forslag til endringer.

Evaluering

Det ble gitt uttrykk for et interessant møte som har en klar funksjon i forbundet. De eksterne innledeerne hadde holdt gode og interessante innledninger.

Det ble beklaget fra en av delegatene at representantene ikke alltid virket like godt forberedt og ikke alltid var like tydelige i sine råd til Hovedstyret. Det ble påpekt at det er viktig at Landsrådet er uavhengig av Hovedstyret og sekretariatet, og det ble derfor foreslått at den valgte dirigenten skulle bestemme dagsorden. Et slikt forslag vil imidlertid kreve vedtektsendringer. Det ble tilslutt etterlyst bedre oppsummeringer av plenumsdiskusjonene.

AVSLUTNING

Kolbjørn Hagen takket representantene for møtet og for rådene til Hovedstyret. Han takket spesielt dirigenten for en meget godt utført oppgave og overrakte gave.